

ANTI- PEST

HANDLEIDING

CAMPUS 013

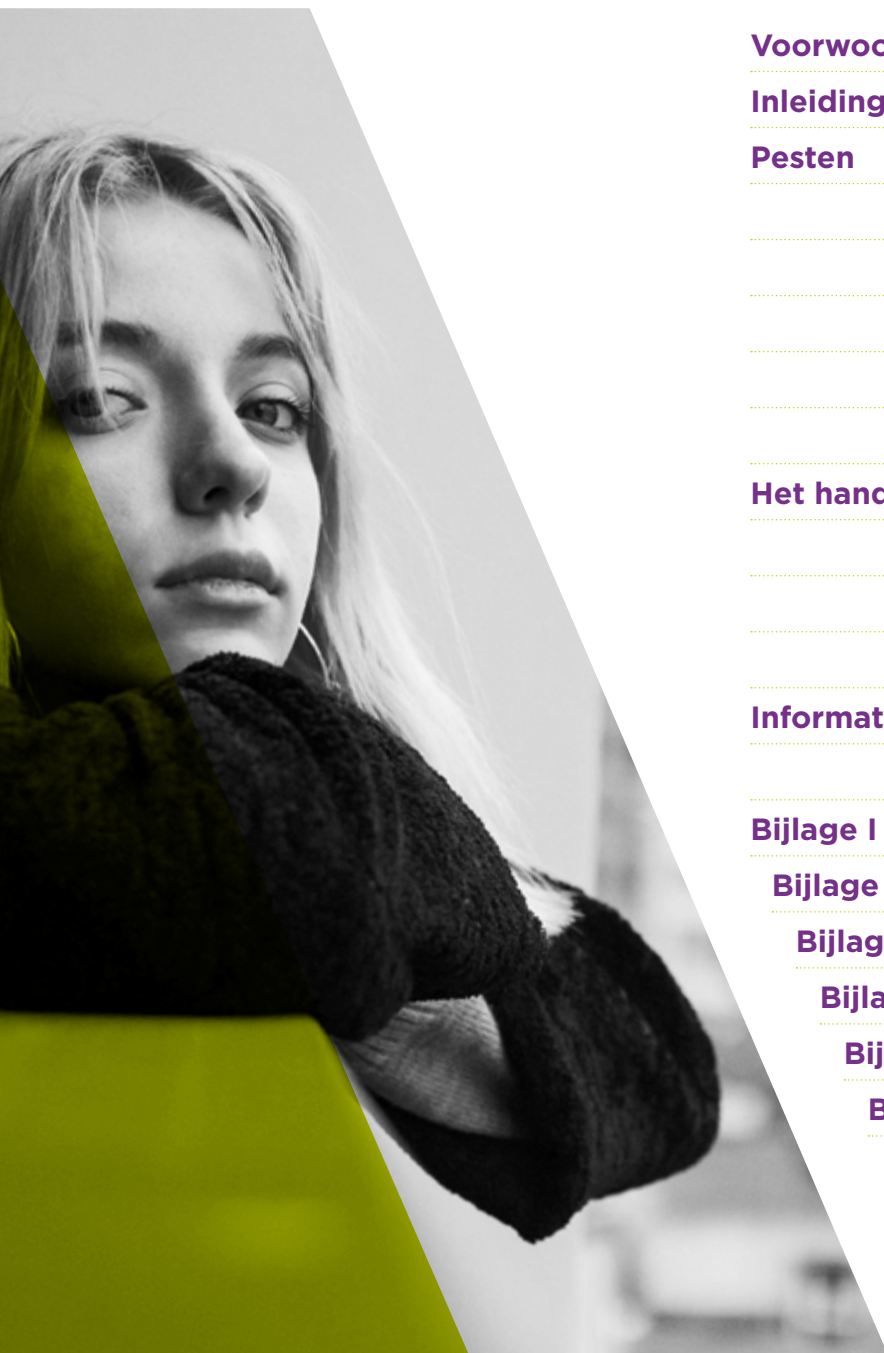
OMGANGSPROTOCOL

2025-2026

INFORMATIE OVER (ONS BELEID TEGEN) PESTEN
VOOR DOCENTEN, LEERLINGEN & OUDERS

INHOUD

Voorwoord		03
Inleiding		03
Pesten	1.0 Wat is pesten?	04
	1.1 Wat is cyberpesten?	04
	1.2 Hoe wordt er gepest?	05
	1.3 De gepeste leerling	06
	1.4 De pester	06
	1.5 De meelopers	06
Het handelingsprotocol	2.0 Inleiding	07
	2.1 Preventieve maatregelen	07
	2.2 Curatieve maatregelen	08
	2.3 Stappenplan na een signaal	09
Informatie en tips	3.1 Tips voor leerlingen	10
	3.2 Tips voor ouders	11
Bijlage I	Nationaal onderwijsprotocol tegen pesten	12
Bijlage II	Anti-pest contract klas leerjaar 1 & 2	13
Bijlage III	Klas-contract leerjaar 3 & 4	14
Bijlage IV	Anti-pest contract persoonlijk	15
Bijlage V	Leidraad gespreksvoering met een leerling die gepest wordt	16
Bijlage VI	Leidraad gespreksvoering met een leerling die pest	17

CAMPUS 013

Voorwoord:

Het pestprotocol (bijlage I) vormt de verklaring van de vertegenwoordiging van de school en de ouders waarin is vastgelegd dat we pestgedrag op school niet accepteren en volgens een vooraf bepaalde handelwijze gaan aanpakken.

Uitgangspunten:

Een dergelijk protocol kan alleen functioneren als aan bepaalde voorwaarden is voldaan:

1. De school is actief in het scheppen van een veilig, pedagogisch klimaat, waarbinnen pesten als onacceptabel gedrag wordt ervaren.
2. Pesten moet als een probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: docenten, onderwijsondersteunend personeel, ouders en leerlingen. Docenten en onderwijs-ondersteunend personeel moeten pesten kunnen signaleren en vervolgens duidelijk stelling nemen tegen het pesten.
3. De school dient te beschikken over een directe aanpak wanneer het pesten de kop opsteekt (zie 2.3 'Het stappenplan na een signaal').
4. De school ontplooit preventieve (les)activiteiten.

Inleiding:

Alle leerlingen horen zich in hun schoolperiode veilig te voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. Door afspraken te maken, kunnen leerlingen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties

voordoen, elkaar aanspreken op dit protocol. Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen, stellen we alle leerlingen in de gelegenheid om met plezier naar school te gaan.

Pesten komt helaas op ieder school voor, ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus aanpakken. Bij de ondersteuningscoaches is over dit onderwerp meer informatie te vinden. Te denken valt aan: mentorlessen, groepsgesprekken, gesprekstechnieken, ed.

PESTEN

1.0 Wat is pesten?

We spreken van pesten als dezelfde persoon regelmatig en systematisch bedreigd en geïntimideerd wordt. Pesten is een vorm van geweld en daarmee grensoverschrijdend en zeer bedreigend.

Over de redenen waarom mensen zich agressief gedragen, bestaan allerlei theorieën. Volgens de ene theorie is geweld een onontkoombaar verschijnsel, dat op zijn best op een acceptabele wijze kan worden gekanaliseerd, volgens een andere theorie komt geweld voort uit frustratie en kan dit worden voorkomen door ontevredenheid weg te nemen, de agressie opwekkende omgeving om te vormen en reflectie op het gedrag te stimuleren.

Een klimaat, waarin gepest wordt, tast iedereen aan. In een klas waar gepest wordt, kunnen alle leerlingen en docenten slachtoffer worden. Pestgedrag moet dan ook door iedereen serieus worden genomen. Het lastige is dat veel pestgedrag zich in het verborgene afspeelt, zodat het moeilijk is om er greep op te krijgen. En zelfs als het pestgedrag wordt opgemerkt, weten omstanders niet altijd hoe ze ermee om kunnen gaan. Dat is ook de reden van dit omgangsprotocol. Docenten en onderwijsondersteunend personeel hebben echter een taak (samen met de ouders en de leerlingen zelf) bij het tegengaan van pesten. Leerlingen moeten weten dat ze hulp kunnen krijgen

van volwassenen in de school en hierom durven vragen. Volwassenen dienen oog te hebben voor de signalen van leerlingen. Ze dienen interesse te tonen en te luisteren naar wat de leerlingen te vertellen hebben. Voor mentoren betekent dit dat ze groepsgesprekken houden, aandacht hebben voor de groepssfeer en het functioneren van individuele leerlingen in de groep. Ze maken afspraken met de klas en zorgen ervoor dat deze afspraken nagekomen worden.

1.1 Wat is cyberpesten?

Wanneer er gepest wordt via sociale media, heet dat cyberpesten. Cyberpesten is een specifieke wijze van pesten. Onder sociale media wordt verstaan: de telefoon en het internet. Veelgebruikte internetsites zijn op het moment: Instagram, TikTok, Snapchat, Facebook en Twitter. Cyberpesten kan veel harder zijn dan eerder beschreven vormen van pesten. Dit komt doordat de daders gemakkelijk anoniem kunnen blijven en de reikwijdte van het internet veel groter is. Daarbij komen kinderen er op steeds jongere leeftijd mee in aanraking.

Voor cyberpesten geldt dezelfde aanpak (hoofdstuk 2.3 'Stappenplan na signaal') als voor andere vormen van pesten. Wel zijn er enkele extra aandachtspunten:

- Indien mogelijk wordt het bewijs van de pesterijen bewaard (bijvoorbeeld een print screen van de pagina of het gesprek).
- Onterecht geplaatst foto's of video's laten verwijderen door de 'dader' indien mogelijk.
- Blokkeren en/of verwijderen van de cyberpester op internet.
- Aan vele websites kan worden verzocht de beledigende inhoud of het gehele account te verwijderen (bijvoorbeeld Facebook).
- School kan de schoolwijkagent inschakelen.

PESTEN

1.2 Hoe wordt er gepest?

Tussen plagerij en pesten loopt een vage grens, die voor ieder persoonlijk verschillend is. Iedereen is gerechtigd zelf aan te geven wat hij als acceptabel beschouwt.

- **Pesten met woorden:**
Vernederen, belachelijk maken, uitlachen, uitschelden, dreigen, met bijnamen aanspreken, gemene briefjes, roddelen.
- **Lichamelijk pesten:**
Trekken aan kleding, duwen, schoppen, slaan, krabben, aan haren trekken, met iets gooien.
- **Pesten door uitsluiting:**
Doodzwijgen, negeren, uitsluiten van groepsopdrachten of van feestjes, weglopen, gebaren maken, blokkeren op bijv. Whatsapp of Instagram.
- **Pesten met spullen:**
Afpakken van kledingstukken, schooltas, schoolspullen, kliederen op boeken, banden lek prikken, fiets of ander materiaal beschadigen.
- **Pesten door afpersing:**
Dwingen om geld of spullen af te geven, het afdwingen om iets voor de pestende leerling te doen.
- **Digitaal/ internet pesten:**
(Anoniem) beledigende berichten versturen, dreigtweets plaatsen, iemand uit een appgroep gooien, foto's/ filmpjes/ persoonlijke gegevens op internet plaatsen onder dat er toestemming voor gegeven is, foto's en filmpjes bewerken, wachtwoorden stelen en misbruiken, versturen van scheldberichten/ (anonieme) dreigmailtjes/ virussen, hacken, sexting, haatprofiel aanmaken, vervelende telefoontjes plegen.

PESTEN

1.3 De gepeste leerling

Sommige leerlingen lopen meer risico gepest te worden dan andere. Dit kan te maken hebben met uiterlijk, gedrag, gevoelens of sociale uitingsvormen. Iemand die gepest wordt, meldt dit meestal niet gelijk. De belangrijkste redenen hiervoor zijn schaamte en angst voor wraakacties.

Signalen van pestgedrag kunnen zijn:

- Niet meer naar school willen en/of thuis niet meer over school vertellen.
- Slechte(re) resultaten.
- Regelmatig klagen over buik- en/of hoofdpijn.
- Niet willen en/of kunnen slapen.
- Blauwe plekken.
- Regelmatig verlies van spullen.
- Kapotte spullen.
- Bepaalde kleding niet meer willen dragen.
- Gedrag thuis: prikkelbaar, boos en/of verdrietig.

1.4 De pester

Pesters zijn vaak de sterkeren in hun groep. Zij zijn of lijken populair, maar zijn dat uiteindelijk niet. Ze dwingen hun populariteit af door stoer en onkwetsbaar gedrag. Van binnen zijn ze vaak onzeker en ze proberen zichzelf groter te maken door een ander kleiner te maken. Pesters krijgen vaak andere kinderen mee, want wie meedoet, loopt zelf de minste kans om slachtoffer te worden. Doorgaans voelen pesters zich niet schuldig, want

het slachtoffer vraagt er in hun ogen immers om, om gepest te worden. Daarnaast hebben pesters vaak ook een positieve blik op het gebruik van geweld.

Pesten kan een aantal oorzaken hebben:

- Een voortdurende strijd om de macht in de klas;
- Een vaak gevoelde anonimiteit (ik besta niet); als een pester zich verloren voelt binnen een grote groep, kan hij zich belangrijker maken door een ander omlaag te drukken;
- Het moeten spelen van een niet-passende rol. Bijv. zich stoerder (moeten) voordoen dan dat de leerling eigenlijk is;
- Een niet-democratisch leefmilieu binnen de school; iemand is autoritair en laat op een onprettige wijze blijken dat hij de baas is;
- Dergelijke spanningen kunnen op een zondebok worden afgereageerd;
- Een gevoel van incompetentie op school (slechte cijfers of een laag niveau);
- Een zwak gevoel van autonomie (te weinig zelfstandigheid en verantwoordelijkheid) of juist een te sterk gevoel voor autonomie;
- Een negatief zelfbeeld, weinig eigenwaarde;
- Een problematische thuissituatie, negatief voorbeeldgedrag van ouders/verzorgers.

1.5 De meelopers

Meelopers zijn omstanders die incidenteel actief of passief meedoen met het pesten. Dit gebeurt meestal uit angst om zelf in de slachtofferrol terecht te komen, maar het kan ook zo zijn dat meelopers

stoer gedrag wel interessant vinden en dat ze denken in populariteit mee te liften met de pester. Verder kunnen leerlingen meelopen uit angst vrienden of vriendinnen te verliezen.

De meeste leerlingen houden zich afzijdig als er gepest wordt. Ze voelen zich wel vaak schuldig over het feit dat ze niet in de bres springen voor het slachtoffer of hulp inschakelen. Het is belangrijk deze leerlingen tot helpers te maken.

HET HANDELINGSPROTOCOL

2.0 Inleiding

Pesten is onacceptabel en vraagt om een duidelijke en krachtige reactie vanuit de school. De grote vraag is hoe dat het beste kan en vooral ook hoe we dat binnen een vestiging en een onderwijsteam het beste kunnen aanpakken. Pesten zowel kan grote gevolgen hebben voor de gepeste (onzekerheid, faalangst, depressie, zelfdoding) als voor de pester (problemen met sociale relaties, positief tegenover het gebruik van geweld, heeft grotere kans in het criminele circuit terecht te komen).

2.1 Preventieve maatregelen

- Elke mentor bespreekt aan het begin van het schooljaar de algemene afspraken en regels in de klas. Het onderling plagen en pesten wordt hierbij genoemd en onderscheiden.
- In de leerjaren 1 t/m 4 wordt aandacht besteed aan pesten tijdens meerdere mentorlessen/ lessen (verschillende methodes worden daarbij gebruikt). Alle leerlingen ondertekenen aan het eind van deze les(sen) een aantal samen gemaakte afspraken adhv. een klascontract (zie bijlage II en III). Deze worden naar ouders gemaïld en in Magister geplaatst.
- Indien een mentor of docent daartoe aanleiding ziet, besteedt hij expliciet aandacht aan pestgedrag in een groepsgesprek. Hierbij worden de rol van de pester, het slachtoffer, de meelopers en de stille getuigen benoemd.
- De mentor of docent meldt het pesten altijd bij de ondersteuningscoaches en bespreekt dit met ouders.

In leerjaar 1:

- Volgt er een mentorles (begin schooljaar) tijdens 'de week tegen het pesten', en tekent iedere klas een 'anti-pest contract' (zie bijlage II). Deze wordt samen met de mentor en klas opgesteld.
- In de flexweek volgt er een anti-pest project; een interactieve theatervoorstelling over 'Wat doe jij' en een klas- gesprek.
- In de flexweek volgt er een voorlichting van Bureau Halt, 'de invloed van de groep' met een nabespreking.
- Tijdens de ring-aanpak wordt er gekeken naar de groepsdynamiek. In 3 dagdelen worden per klas 'klasdoelstellingen' gemaakt. Is de klassfeer niet veilig, dan worden er klas gesprekken gevoerd en indien nodig individuele gesprekken.
- In flexweek 2 volgt een vervolg gesprek (met film) over het anti-pest project.

In leerjaar 2:

- Volgt er een mentorles (begin schooljaar) tijdens 'de week tegen het pesten', en tekent iedere klas een 'anti-pest contract' (zie bijlage II). Deze wordt samen met de mentor en klas opgesteld.
- In de flexweek volgt er een anti-pest project ; een theatervoorstelling over 'cyberpesten en sexting' met een klas- gesprek. Hierbij wordt ook jongerenwerk bij betrokken.
- In een flexweek volgt een voorlichting van Bureau Halt over 'de gevolgen van Cyberpesten/ sexting'

In leerjaar 3 en 4:

- Volgt er een mentorles (begin schooljaar) tijdens 'de week tegen het pesten'.
- Filmpjes met 'ervaringsdeskundigen' en 'voorlichtingsfilmpjes' zullen een opening zijn voor een klas- gesprek.
- Ook volgt er een les 'Over de streep', waarbij de klas elkaar beter leert kennen, en de kwetsbare kant van de ander gezien/ gehoord wordt, zodat er meer begrip en inlevingsvermogen wordt getoond.
- Iedere klas tekent een 'klas-contract', met daarin samen opgestelde omgangsnormen (Bijlage III).

HET HANDELINGSPROTOCOL

2.2 Curatieve maatregelen

Docenten, de mentor, de jongerenwerker, de ondersteuningscoach, ondersteunings/ pest-coördinator of teamleider, hebben ieder hun eigen rol rond het omgaan met pesten op school.

A. De mentor of vakdocent

- Wanneer het pesten plaatsvindt in klassenverband, praat de mentor eerst met de gepeste en later met de pester apart. Een leidraad voor deze gesprekken is te vinden in bijlage V en VI. Vervolgens organiseert de mentor een gesprek tussen beide leerlingen en probeert tot goede afspraken te komen. Wanneer dit niet in klassenverband plaatsvindt, dan wordt direct de ondersteuningscoach ingeschakeld.
- De mentor neemt indien nodig contact op met de ouders van de pester en de gepeste.
- De mentor bespreekt direct het vervolgtraject indien het pesten zich herhaalt.
- De casus kan worden besproken in het Onderwijsteam.
- De mentor praat met de klas. Dit is belangrijk in verband met het herstellen van de groepssfeer en om te benadrukken welke verantwoordelijkheid ieder groepslid heeft.
- Indien het probleem escaleert en/of niet het gewenste resultaat is bereikt, meldt de mentor het gedrag aan de ondersteuningscoach van de klas en worden de ouders/verzorgers (wederom) op de hoogte gesteld en zo nodig betrokken bij het vinden van een oplossing.

B. De jongerenwerker, ondersteuningscoach, pest- of ondersteunings-coördinator, teamleider

- De ondersteuningscoach of teamleider kan in onderling overleg, de rol van de mentor overnemen bij escalatie van het pestgedrag en wanneer het pesten het klassenverband overstijgt.
- De ondersteuningscoach heeft, indien nodig, een gesprek met de gepeste en de pester apart of organiseert direct een gesprek tussen beiden. Jongerenwerk kan hierin ook een rol spelen.
- In het contact met de pester is het doel drieledig, namelijk:
 - Confronteren (zie bijlage VI);
 - Mogelijke achterliggende problematiek op tafel krijgen;
 - Helderheid geven over het vervolgtraject bij herhaling van pesten.
- In het contact met de gepeste wordt gekeken of hij/zij bepaalde signalen uitzendt, waardoor hij een gemakkelijker doelwit vormt voor pesters.
- De ondersteuningscoach adviseert zo nodig, zowel aan de pester als de gepeste, hulp op vrijwillige basis door bijv. jongerenwerk. Bureau Halt kan worden ingezet als interventie.
- De ondersteuningscoach stelt alle betrokken ouders op de hoogte wanneer sprake is van recidief gedrag, verzoekt hen om met hun kind te praten en stelt hen op de hoogte van het vervolgtraject. Hierbij kan er een persoonlijk contract worden opgesteld (zie bijlage IV)

- De ondersteuningscoach bespreekt de mogelijkheden tot hulp met de ouders.
- De ondersteuningscoach koppelt alle informatie weer terug naar de mentor.
- In Magister wordt er verslaglegging gedaan van de gemaakte afspraken.
- De situatie wordt, indien nodig, direct besproken met de teamleider en naderhand besproken in het intern Ondersteuningsteam-overleg.

C. Schorsing

Wanneer de confrontatie en de gesprekken en de hulp van het OT (OndersteuningsTeam) geen blijvende vruchten afwerpt, volgt een schorsing (al dan niet extern) van een dag. Tijdens deze schorsing moeten opdrachten gemaakt worden die met het pesten te maken hebben (met bijvoorbeeld het schrijven van een excuusbrief). Als ook daarna geen verbetering geconstateerd wordt, krijgt de pestende leerling een langere (externe) schorsing, dit in overleg met de directie van school.

D. Verwijdering van de school

Wanneer de leerling ondanks alle inspanningen van de betrokken partijen blijft volharden in het ongewenste pestgedrag en geen perspectieven meer liggen tot verandering, dan kan de school op een gegeven moment geen verantwoordelijkheid meer nemen voor de veiligheid van de overige leerlingen. De school rest dan niets anders dan verwijdering. In overleg met andere onderwijsinstellingen/ plustrajecten wordt gekeken naar een andere plek.

2.3 Stappenplan na een signaal

SIGNAAL:

Vanuit docententeam / conciërges /
ondersteuningscoaches/ leerlingen / ouders

 LET OP!

MENTOR:

- Spreekt beide partijen apart
- Spreekt leerlingen samen
- Spreekt evt. met de klas
- **Maakt afspraken**
- Informeert ouders/ verzorgers
- Deelt deze afspraken in het onderwijsteam
- Maakt in Magister onder kopje 'incident' een notitie
- Indien nodig een 'veilig' melding maken
- Indien nodig aanmelden in het Ondersteuningsteam

ZORGCOÖRDINATOR/ TEAMLEIDER:

- Kunnen ondersteuning geven in al het bovengenoemde
- Kunnen aanschuiven bij gesprekken
- Kunnen gesprekken overnemen
- Kunnen ouders/ verzorgers uitnodigen
- Advies en tips geven aan ondersteuningscoaches
- Eventueel maatregelen nemen
- Indien nodig overleg met de directeur
- Kunnen politie of andere instanties inschakelen

ONDERSTEUNINGSCOACHES:

- Kunnen ondersteuning geven in al het bovengenoemde
- Kunnen aanschuiven bij gesprekken
- Kunnen gesprekken overnemen
- Kunnen ouders/ verzorgers uitnodigen
- Jongerenwerk/ wijkagent/ Halt/ pestcoördinator inschakelen
- Aanbieden van trainingen
- Advies en tips geven aan mentoren
- Eventueel maatregelen nemen

TIPS VOOR LEERLINGEN

3.1 Tips voor leerlingen

Wat kun je doen? Voorkomen en actie ondernemen.

Wat kun je doen om digitaal pesten en ongewenst digitaal gedrag te voorkomen?

- Bedenk dat niet alles wat je op het internet tegenkomt waar is.
- Gebruik een apart e-mailadres om jezelf te registreren op websites. Kies bij een e-mailadres dat niet je eigen voor- en achternaam volledig weergeeft.
- Gebruik altijd een bijnaam als chat.
- Zorg dat je wachtwoorden geheim blijven en niet makkelijk te raden zijn. Als anderen toch toegang hebben gekregen, neem dan contact op met de beheerder van de site.
- Als je een vervelend gevoel hebt over iets wat je hebt gezien of meegemaakt, vertrouw dan op je gevoel en vertel het aan iemand die je vertrouwt.
- Blijf zelf respectvol naar anderen, scheld niet terug.
- Stuur nooit ongevraagd (bewerkte) foto's van anderen door.
- Ga weg uit de chatroom als er iets vervelends gebeurt.
- Verwijder onbekende mensen uit je contactlijsten.
- Bel of mail niet zomaar met personen die je alleen van internet kent, spreek niet met ze af zonder dat je ouders dit weten.

- Verstuur zelf geen flauwe grappen, dreigmail of haatmail.
- Geef geen persoonlijke informatie aan mensen die je alleen van chatten kent. Let vooral op bij foto's van jezelf. Als je een foto op internet zet, kan deze gemakkelijk gekopieerd en op een andere website geplaatst worden. Zo kan hij jarenlang terug te vinden zijn. Foto's kunnen ook bewerkt worden.
- Wees zeer voorzichtig met het gebruik van je webcam. Jouw beelden kunnen worden opgeslagen en worden gebruikt om ze aan andere personen te laten zien of voor doeleinden die jij niet wilt.

Wat kun je tegen cyberpesten en ongewenst digitaal gedrag doen?

- De anonimiteit van internet maakt dat mensen makkelijker gaan schelden. Vat het niet persoonlijk op als het van mensen komt die je niet kent.
- Reageer niet op pestmails of andere digitale pesterijen. Verwijder de e-mail zo mogelijk zonder hem te openen. Als je niet reageert, gaan pesters vaak op zoek naar iemand anders om te pesten.
- Blokkeer de afzender. Als het gaat om sms'jes op de mobiele telefoon, dan heb je soms de mogelijkheid om nummers te blokkeren.
- Bespreek met je ouders waar je tegenaan loopt.
- Bewaar de bewijzen. Maak een print of sla ze op. Van het IP-adres van de e-mail kan soms worden afgeleid van welke computer de e-mail verzonden is. Een provider heeft vaak een helpdesk die klachten

over nare mail aan kan nemen. Men heeft daar ook de technische mogelijkheden om na te gaan wie de mail heeft verstuurd. Bel de helpdesk op.

- Meld of rapporteer pestgedrag of ongewenste gedrag bij Snapchat / TikTok / Instagram / etc.
- Ga naar je mentor of ondersteuningscoach toe op school.
- Bij stalken kun je aangifte doen bij de politie. Het is strafbaar.

TIPS VOOR OUDERS

3.2 Tips voor ouders

Tips voor ouders: Hoe kun je het gesprek aangaan? **Actie ondernemen.**

Als ouder klets je heel wat af op een dag, thuis, op je werk en op andere plekken. Je voert leuke gesprekken, lastige gesprekken en je hoort anderen kletsen. Het is waardevol als ouder thuis met jongeren eigen ervaringen delen, zodat zij hun ervaringen met ouders delen.

Als je jouw verhalen hebt gedeeld, ben je vast benieuwd naar het verhaal van jouw jongere thuis. Het is belangrijk om hier zonder oordeel naar te vragen. We zeggen wel eens 'laat oma thuis'. 'Oma' staat voor Oordelen, Mening en Adviezen. Als je 'oma' dus thuislaat en je eigen oordelen, meningen en adviezen laat voor wat ze zijn ben je beter in staat om met een open houding te luisteren naar jongeren. Daardoor stellen zij zich ook meer open op in het contact met jou.

We zien nog te vaak dat pestgedrag te laat wordt gemeld. Zo vroeg mogelijk ingrijpen bij pesten draagt bij aan het stoppen van pestgedrag. Stimuleer jongeren om pestgedrag waar zijzelf of anderen mee in aanraking komen te melden bij iemand die zij vertrouwen. Je kunt hierbij denken aan: Op de middelbare school zijn er naast de mentor, ondersteuningscoach ook jongerenwerkers, die zich bezighouden met sociale veiligheid en omgaan met pesten.

We zien verschillende namen voor deze onderwijsprofessionals met deze taak: anti-pestcoördinator of coördinator sociale veiligheid en de vertrouwenspersoon. Een zorgcoördinator kan ook meedenken.

Als jouw jongere thuis het moeilijk vindt om zelf pesten te melden, kun je hier ook bij ondersteunen. Meld altijd in overleg met elkaar en betrek jongeren actief. Meld niet achter de rug van een jongere om.

- **Thema bijeenkomsten:**

Themabijeenkomst voor ouders - Omgaan met Pesten. www.omgaanmetpesten.nl/dienst/themabijeenkomst/

- **Hoe praat je met kinderen over 'de rollen in een groep'?**

Ontdek hoe je praat met kinderen over hun rol in de groep - Kenniscentrum Omgaan met Pesten. kenniscentrumomgaanmetpesten.nl/in-gesprek-met-mirelle-valentijn-van-kenniscentrum-omgaan-met-pesten/

- **Actuele informatie over lessen die op school:**

Actueel - Week Tegen Pesten. www.weektegenpesten.nl/

- **Tips om het gesprek aan te gaan als u denkt dat uw kind gepest wordt:**

Mijn kind wordt gepest | Nederlands Jeugdinstituut (nji.nl).

www.nji.nl/pesten/mijn-kind-wordt-gepest

- **Tips om het gesprek aan te gaan als u denkt dat uw kind iemand pest.**

Mijn kind pest | Nederlands Jeugdinstituut (nji.nl)

www.nji.nl/pesten/mijn-kind-pest

- **Tips om het gesprek aan te gaan als uw kind ziet/opmerkt dat er gepest wordt.**

Wat kan mijn kind doen als er wordt gepest? | Nederlands Jeugdinstituut (nji.nl).

www.nji.nl/pesten/wat-kan-mijn-kind-doen-als-er-wordt-gepest

BIJLAGE I

NATIONAAL ONDERWIJSPROTOCOL TEGEN PESTEN

Het Nationaal onderwijsprotocol tegen pesten beoogt via samenwerking het probleem van het pestgedrag bij kinderen aan te pakken en daarmee het geluk, het welzijn en de toekomstverwachting van kinderen daadwerkelijk te verbeteren.

De ondertekenaars van dit protocol verklaren het volgende:

1. Pesten is een wezenlijk en groot probleem. Uit onderzoek blijkt dat één op de vier kinderen (330.000) in het basisonderwijs en één op de zestien leerlingen (55.000) in het voortgezet onderwijs slachtoffer zijn van pestgedrag. Pestgedrag is schadelijk tot zeer schadelijk voor kinderen, zowel voor de slachtoffers als voor de pesters. De omvang en zwaarte van het probleem leiden tot de noodzaak van een aanpak door alle opvoeders van jongeren, in het bijzonder door de ouders en door de leerkrachten.
2. Het management dient, om een passend en afdoend antwoord te vinden op het probleem pesten, uit te gaan van een zo goed mogelijke samenwerking tussen ouders, medewerkers van de school en leerlingen, gebaseerd op afgesproken beleid dat gericht is op deze samenwerking.
3. Alle betrokkenen bij de school (management, medewerkers, leerlingen, ouders) wensen een samenwerking, zoals bedoeld onder 2, ook daadwerkelijk aan te gaan, te stimuleren en levend te houden.
4. De ondertekenaars van dit protocol verbinden zich daarom het volgende te doen:
 - Een aanpak via en het werken volgens 'het handelingsprotocol'
 - Het bewust maken en bewust houden van de leerlingen van het bestaan en de zwaarte van het probleem;
 - Een gerichte voorlichting aan alle ouders van de school;
 - Het aanleggen van - voor iedere persoon aan de school verbonden - toegankelijke, goede informatie over het probleem pesten, met als speciaal aandachtspunt informatie voor de leerlingen;
 - Het beschikbaar stellen van geld waarmee wordt bekostigd: de scholing van personeelsleden, lesmaterialen, lezingen en andere activiteiten voor ouders en voor de aanschaf van boeken en andere informatie;
 - Samenwerking te zoeken en afspraken te maken met andere scholen in de buurt over de aanpak van het pesten;
 - Het delen van de opgedane ervaringen met andere scholen.
5. De ondertekenaars verklaren zich in principe bereid tot deelname aan een tussentijdse evaluatie door de school binnen drie jaar.

Naam en plaats van de school: **Tilburg Campus 013**

Getekend namens de school: **Directeur dhr. H. Snijder**

BIJLAGE II

HET ANTI-PESTCONTRACT LEERJAAR 1 & 2

Klas contract

Klas:

.....

Datum:

.....

Voorbeelden voor klasafspraken:

- Ik wil niet dat er tekst- of beeldmateriaal van mij ongevraagd op internet/ sociale media wordt geplaatst.
- Ik wil niet dat er over mijn naam, uiterlijk, geloof, afkomst of seksualiteit negatief gepraat, geroddeld of gelachen wordt.
- Ik wil niet dat er fysiek geweld tegen mij gebruikt wordt.
- Ik wil niet worden uitgescholden.
- Ik wil niet dat anderen ongevraagd aan mijn spullen zitten.
- Ik verklaar hierbij dat ik met anderen om zal gaan, zoals ik ook wil dat anderen met mij omgaan.
- Ik verklaar hierbij dat ik zal opkomen voor anderen en dat is geen klikken.

Namen/ handtekeningen

Als ik me hieraan houd en anderen erop wijst dat ook zij zich hieraan houden, dan blijft de school voor iedereen een prettige en veilige school. Ik kan zelf hierover meer lezen in het 'anti-pestprotocol' op onze schoolsite.

BIJLAGE III

HET OMGANGS-CONTRACT LEERJAAR 3 & 4

Klas
contract

Klas:

.....

Datum:

.....

Klasafspraken:

-
-
-
-
-
-
-

Namen/ handtekeningen

Als ik me hieraan houd en anderen erop wijst dat ook zij zich hieraan houden, dan blijft de school voor iedereen een prettige en veilige school. Ik kan zelf hierover meer lezen in het 'anti-pestprotocol' op onze schoolsite.

BIJLAGE III

PERSOONLIJK CONTRACT

Contract

Naam: Klas: Datum:

Wat is er gebeurd/ welke afspraken maken we:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Handtekening Leerling: Handtekening mentor: Handtekening ouder:

Als ik me hieraan houd en anderen erop wijst dat ook zij zich hieraan houden, dan blijft de school voor iedereen een prettige en veilige school. Ik kan zelf hierover meer lezen in het 'anti-pestprotocol' op onze schoolsite.

BIJLAGE V

LEIDRAAD VOOR EEN GESPREK MET DE GEPESTE LEERLING

- Klopt het dat je gepest wordt? (h)erkenning van het probleem
 - Door wie word je gepest? (doorvragen: zijn er nog meer?)
 - Waar word je gepest? (doorvragen: zijn er nog meer plekken?)
 - Hoe vaak word je gepest?
 - Hoe lang speelt het pesten al?
 - Hoe word je gepest?
 - Weten je ouders of andere personen dat je gepest wordt?
 - Wat heb je zelf tot nu toe aan het pesten proberen te doen?
 - Zijn er jongeren, die jou wel eens proberen te helpen?
 - Wat wil je dat er nu gebeurt; wat wil je bereiken?
-
- Bespreek samen met de leerling wat hij/zij kan doen tegen het pesten en bekijk waar de leerling aan wil werken om de situatie te verbeteren.
Let daarbij op de volgende aspecten:
 - **Hoe communiceert de leerling met anderen?**
 - **Welke lichaamstaal speelt een rol?**
 - **Hoe gaat de leerling om met zijn gevoelens en hoe maakt hij deze kenbaar aan anderen?**
 - **Heeft de leerling genoeg vaardigheden om weerbaarder gedrag te tonen naar de pester?**

BIJLAGE VI

LEIDRAAD VOOR EEN GESPREK MET EEN LEERLING DIE PEST

Alvorens er een gesprek met de pester wordt gehouden heeft degene die het gesprek aangaat zich er van overtuigd dat degene met wie het gesprek plaatsvindt inderdaad schuldig is aan het gemelde gedrag.

Het doel van dit gesprek is drieledig:

- De leerling confronteren met zijn gedrag en de pijnlijke gevolgen hiervan;
- Achterliggende oorzaken boven tafel proberen te krijgen;
- Het schetsen van de stappen die volgen wanneer het pestgedrag niet stopt.

Confronteren

Confronteren en kritiek geven is niet hetzelfde. Confronteren is:

- **Probleemgericht en richt zich op gedrag wat waar te nemen is.** Zodra we interpretaties gaan geven aan gedrag, wordt het persoonsgericht, bijvoorbeeld: 'je hebt cola in de tas van Piet laten lopen. Dat doe je zeker omdat je graag de lolligste bent!' Zodra we gaan interpreteren reageren we een gevoel van frustratie op die ander af en zijn we gestopt met confronteren en begonnen met kritiseren;
- **Relatiegericht.** Je bent heel duidelijk op de inhoud, in wat je wilt en niet wilt maar met behoud van de relatie, bijvoorbeeld: 'ik vind dat je heel erg gemeen doet tegen haar en ik wil dat je daarmee ophoudt.' Zeg nooit: 'Je bent heel gemeen'. Je wilt duidelijk verder met de jongere. Kritiek op de persoon voelt als een beschuldiging/afwijzing. Eigenlijk zeg je dan daarmee dat de pester een waardeloos mens is;
- **Specifiek blijven.** Je benoemt de situatie waar het over gaat en vermijdt woorden als 'altijd, vaak en meestal'. Kritiek wordt dan vaak te algemeen;
- **Veranderingsgericht.** Je stelt zaken vast en gaat vervolgens inventariseren hoe het anders kan.

Achterliggende oorzaken

Nadat het probleem benoemd is, richt jij je op het waarom? Hoe komt het dat je dit gedrag nodig hebt? Wat levert het jou op? Wat reageer je af op die ander? Etc. Maak duidelijk dat een tekort aan empathisch vermogen zichtbaar wordt in dit gedrag. Wat ga je daaraan doen? Bied zo nodig hulp aan van de counselor (op vrijwillige basis).

Het pestgedrag moet stoppen

Wees duidelijk over de stappen die volgen, wanneer het pestgedrag niet stopt (zie curatieve maatregelen).

CAMPUS 013

Stappegoorweg 185
5022 DD Tilburg
T 013 539 7040
campus013.nl